

Фінансова оцінки діяльності безбалансових відділень комерційних банків на основі трансфертного ціноутворення.

Метою доповіді є дослідження методичних аспектів фінансової оцінки діяльності безбалансових відділень комерційних банків України на основі трансфертного ціноутворення щодо сальдо ресурсів за активно-пасивними операціями.

Дослідження проведено на базі методики фінансової оцінки діяльності безбалансових відділень (ТВБВ), яка функціонує у вітчизняній банківській системі.

В основу методики покладено комерційну ідеологію, суть якої полягає у тому, що кожний підрозділ банку (бізнес-центр) створює і відповідає за свою частку загальнобанківського фінансового результату. Дана методика регламентує порядок визначення частки фінансового результату бізнес-центрів, що знаходяться на балансі філії.

Умовно, виділимо 4 етапи здійснення фінансової оцінки ТВБВ:

1. Ідентифікації операцій ТВБВ у балансі філії засобами управлінського обліку.
2. Розрахунок обсягу умовно проданих (куплених ресурсів) за методом структурування активів та пасивів відділення за їх строковістю.
3. Визначення трансфертної ціни та розрахунок доходів (витрат) по умовно проданим (купленим) ресурсам ТВБВ.
4. Оцінка результатів діяльності ТВБВ.

За результатами дослідження зроблені наступні висновки:

- Для розрахунку трансфертної ціни мінливих ресурсів використано систему трансфертного ціноутворення орієнтовану на ринкові індикатори. Трансфертні ціни встановлюються на базі внутрішньобанківської ціни на ресурси (по суті трансфертної ціни міжфілійного ринку ресурсів) яка у свою чергу зорієнтована на ставки міжбанківського ринку. Таким чином, орієнтиром слугує міжбанківський ринок ресурсів, але враховуються

коригування на волатильність міжбанківських ставок та вартість дотримання вимог обов'язкового резервування .

- Трансфертна ціна стабільних ресурсів розраховується як вартість залучених від фізичних осіб строкових ресурсів в цілому по банку за звітний місяць плюс маржа по строкових ресурсах залучених головним банком від філій . Використання для розрахунку лише одного виду строкових ресурсів зумовлено домінуванням депозитів фізичних осіб у структурі ресурсної бази даного банку. Маржа розраховується казначейством банку та відображає внутрішню мінімальну норму рентабельності відсоткових операцій банківської установи.
- У методиці використано синтез двох основних підходів до розрахунку трансфертної ціни: ринкового – для мінливих ресурсів, та собівартості – для строкових ресурсів. Поєднання зазначених методів є особливо актуальним в умовах функціонування короткострокового (до 1 місяця) міжбанківського ринку кредитних ресурсів України.
- Особливістю даної методики є використання трансфертної ціни чистого потоку грошових коштів, що зумовлено специфікою об'єкту дослідження (безбалансове відділення) який може генерувати різнонаправлені потоки грошових коштів .
- Нетрадиційним є функціональне навантаження на різницю між трансфертними цінами придбання (bid) та продажу(offer) ресурсів. У системі трансфертного ціноутворення на рівні філія - казначейство, дана різниця, перш за все, характеризує перерозподіл прибутку між філією та казначейством банку, а у досліджуваній нами методиці – стимулювання відділень до певної стратегії здійснення активно-пасивних операцій.

Використання системи трансфертного ціноутворення дозволяє отримати якісну аналітичну інформацію про діяльність безбалансового відділення. Дана інформація може використовуватись керівництвом банку для прийняття виважених управлінських рішень.